

06.03.2015

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Θέμα: Νέα δικαστική Απόφαση για απόφοιτο ΚΕΘΕΑ και καταδίκη του σε 8 χρόνια κάθειρξη - Καταφανείς δυσλειτουργίες στην εφαρμογή του Ν. 4139/2013 από τα δικαστήρια.

Την 25.02.2015 άλλη μια δικαστική Απόφαση ήρθε να προστεθεί στη λίστα των Αποφάσεων των ελληνικών δικαστηρίων που αγνοούν ή δεν εφαρμόζουν τον Νόμο 4139/2013 «περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις» με αποτέλεσμα παράνομες και άδικες καταδίκες και καταστροφικές φυλακίσεις αποφοίτων προγραμμάτων απεξάρτησης.

Συγκεκριμένα το Μονομελές Εφετείο Κακουργημάτων Πάτρας καταδίκασε απόφοιτο του Προγράμματος ΚΕΘΕΑ ΟΞΥΓΟΝΟ σε 8 χρόνια κάθειρξη και 10.000 € πρόστιμο για κατοχή και πώληση ινδικής κάνναβης, αδικήματα που είχε τελέσει ο κατηγορούμενος κατά το χρονικό διάστημα που ήταν εξαρτημένος και ο ίδιος από χρήση ινδικής κάνναβης, την οποία είχε ξεκινήσει στα 15 του χρόνια. Το Δικαστήριο, παρά το γεγονός ότι προσκομίστηκε βεβαίωση αποφοίτησης του κατηγορουμένου από το πρόγραμμα του ΚΕΘΕΑ ΟΞΥΓΟΝΟ, αγνόησε τις ευεργετικές διατάξεις του Ν. 4139/2013 και συγκεκριμένα απέρριψε τον ισχυρισμό του περί τοξικομανίας, καθώς δεν αναγνώρισε και μάλιστα χωρίς αιτιολογία το τεκμήριο της παραγράφου 2 του άρθρου 33 του Νόμου, σύμφωνα με το οποίο Όποιος έχει βεβαίωση ολοκλήρωσης εγκεκριμένου κατά νόμο συμβουλευτικού ή θεραπευτικού προγράμματος σωματικής αποτοξίνωσης με ή χωρίς υποκατάστατα και σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, θεωρείται ότι κατά την εισαγωγή του για θεραπεία είχε αποκτήσει την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών. Σημειώνεται ότι κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου

η βεβαίωση αυτή αποτελεί πλήρη απόδειξη. Έτσι δεν εφαρμόστηκαν στο πρόσωπο του κατηγορουμένου οι ευνοϊκές διατάξεις του άρθρου 33 του Ν. 4139/2013, δεν του αναγνωρίστηκε ελαφρυντική περίσταση κατά την επιμέτρηση της ποινής (παράγραφος 1 εδ.γ άρθρου 33) με αποτέλεσμα να μην του χορηγηθεί ούτε αναστολή στην στερητική της ελευθερίας ποινή (παράγραφος 1 εδ. β άρθρου 33), ενώ τέλος δεν του χορηγήθηκε αναστολή εκτέλεσης της ποινής ούτε μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης σε δεύτερο βαθμό και πάλι χωρίς αιτιολογία.

Η Απόφαση αυτή που εκτός από προφανώς ανεπιεικής είναι κυρίως παράνομη, αφού δεν έλαβε υπόψη της τη βεβαίωση αποφοίτησης από πρόγραμμα απεξάρτησης παρά την κατά το Νόμο υποχρέωση προς τούτο του Δικαστηρίου, έχει ως αποτέλεσμα να οδηγηθεί στις φυλακές Αγίου Στεφάνου ένας άνθρωπος, ο οποίος ξεκίνησε τη χρήση κάνναβης στα 15 του χρόνια, εξαρτήθηκε, και στα 21 του χρόνια ζήτησε τη βοήθεια του ΚΕΘΕΑ ΟΞΥΓΟΝΟ, παρακολούθησε το πρόγραμμα χωρίς υποτροπές από 3.2.10 έως 10.5.11 και στη συνέχεια τη φάση της Κοινωνικής Επανένταξης έως τις 5.6.12, κατόπιν συμμετείχε σε υποστηρικτικές θεραπευτικές διαδικασίες έως στις 29.6.13, ενώ σήμερα είναι και βοηθός εκδηλώσεων. Παράλληλα ολοκλήρωσε το σχολείο, έλαβε ειδικευση, αποκατέστησε οικογενειακές και προσωπικές σχέσεις και βρήκε δουλειά. Η φυλάκιση ενός ανθρώπου με αυτήν την πορεία είναι καταστροφική τη στιγμή μάλιστα που στις φυλακές Αγίου Στεφάνου δεν λειτουργεί θεραπευτική κοινότητα ή πρόγραμμα, στο οποίο θα μπορούσε τουλάχιστον να ενταχθεί, για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στις συνθήκες εγκλεισμού που είναι γνωστό πόσο ολέθριες μπορούν να αποβούν ειδικά για ανθρώπους με παρελθόν χρήσης ουσιών και εξάρτησης.

Πέρα όμως από την συγκεκριμένη αυτή περίπτωση καταδίκης και φυλάκισης η πρακτική των ελληνικών δικαστηρίων να αγνοούν ή να μην εφαρμόζουν το Νόμο 4139/2013 είναι εκτεταμένη και φανερώνει την άγνοια ή την αδυναμία των ελληνικών δικαστών να αντιληφθούν την πραγματικότητα γύρω από την εξάρτηση, την παραβατικότητα που οφείλεται σε αυτήν, τα προγράμματα απεξάρτησης και επανένταξης και τη σημασία της δουλειάς τους, όπως και το πνεύμα, αλλά και το γράμμα του συγκεκριμένου νομοθετικού πλαισίου με αποτέλεσμα να τίθεται σε σαφή

κίνδυνο η πρόθεση διευκόλυνσης της λειτουργίας των προγραμμάτων και να προωθείται η ακύρωση του έργου τους τόσο για τους ανθρώπους που βοηθούν, όσο και για την κοινωνία γενικότερα. Όπως επισημαίνεται και σε ανακοίνωση των αποφοίτων του ΚΕΘΕΑ ΟΞΥΓΟΝΟ «Στο παρελθόν κάποιοι από εμάς δημιούργησαν νομικές εκκρεμότητες που στην πλειοψηφία πήγαζαν από τη χρήση. Η ίδια η πολιτεία μερίμνησε για αυτό και αναγνωρίζοντας την προσπάθειά μας, μας έδωσε τη δυνατότητα με νομοθετικές παρεμβάσεις να επανενταχθούμε με επιτυχία στην κοινωνία μας. Ο χρόνος δεν διαγράφει κανένα αδίκημα και αυτό είναι κάτι που κανείς μας δεν αμφισβητεί. Αναμφισβήτητη όμως είναι και η αλλαγή που επιτυγχάνει στη ζωή του κάθε απόφοιτος του ΚΕΘΕΑ, όπως το πέτυχε και ο Γιώργος.

Ως απόφοιτοι του ΚΕΘΕΑ ΟΞΥΓΟΝΟ αλλά και ως φίλοι του Γιώργου δεν επιζητούμε κάποια ειδική μεταχείριση στο πρόσωπό του, εύνοια ή χάρη αλλά την αδιαπραγμάτευτη εφαρμογή της νομοθεσίας, όπως αυτή ισχύει σήμερα για περιπτώσεις σαν την δική του. Αυτό που ζητάμε είναι να λάβετε υπόψη σας τις ευεργετικές για εμάς νομοθετικές ρυθμίσεις της πολιτείας. Ζητάμε τη βοήθεια των θεσμών για το δικαίωμα στη ζωή. Ζητάμε να μας αναγνωριστεί με βάση τους νόμους του κράτους η προσπάθειά μας για ομαλή και καθαρή επανένταξή μας στο κοινωνικό σύνολο».

Επειδή ο Νόμος 4139/2013 αναγνωρίζει πληθώρα ευεργετημάτων σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας για εξαρτημένους χρήστες που εντάσσονται ή/και ολοκληρώνουν προγράμματα απεξάρτησης, όπως ενδεικτικά αναστολή των στερητικών της ελευθερίας και των χρηματικών ποινών, αναγνώρισης ελαφρυντικής περίπτωσης κατά την επιμέτρηση της ποινής κ.λπ..

Επειδή η μη εφαρμογή από τα ελληνικά δικαστήρια του Νόμου 4139/2013 και κυρίως η δυσκολία στην αναγνώριση της διάγνωσης της εξάρτησης και συνακόλουθα της υπαγωγή των εξαρτημένων ατόμων στις ευεργετικές διατάξεις του είναι συστηματική δύο χρόνια μετά την ψήφισή του και δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο το έργο των ομάδων απεξάρτησης - επανένταξης, αλλά και αποθαρρύνει τους ανθρώπους που συμμετέχουν σε αυτές.

Επειδή το άρθρο 31 του Νόμου 4139/2013 προβλέπει τη λειτουργία ειδικών επιτροπών οριζόμενων από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων

Δικαιωμάτων που αποτελούνται από το κατά το άρθρο 10 του Σωφρονιστικού Κώδικα Συμβούλιο Φυλακής, στη σύνθεση του οποίου προστίθενται για τη συγκεκριμένη περίπτωση ο υπεύθυνος του προγράμματος σωματικής αποτοξίνωσης ή ο υπεύθυνος του προγράμματος ψυχολογικής απεξάρτησης του καταστήματος κράτησης. Οι Επιτροπές αυτές μπορούν κατά το Νόμο να διατάξουν την παρακολούθηση ειδικού συμβουλευτικού προγράμματος ψυχολογικής απεξάρτησης σε κρατούμενους που έχουν ολοκληρώσει προγράμματα σωματικής απεξάρτησης ολοκληρώνοντας έτσι τη θεραπεία τους. Σημειώνεται ότι οι Επιτροπές αυτές μέχρι σήμερα δεν έχουν λειτουργήσει παρά το χαμηλό κόστος λειτουργίας τους που είναι φανερό από την ως άνω σύνθεσή τους.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Σκοπεύει το Υπουργείο να αξιοποιήσει την πολύτιμη εμπειρία και τις επιστημονικές ικανότητες φορέων και δομών απεξάρτησης και θεραπείας, ώστε να αναπτύξει προγράμματα επιμόρφωσης των δικαστικών λειτουργών σε συνεργασία με τους φορείς εκπροσώπησης των τελευταίων με σκοπό την ενημέρωση και εκπαίδευσή τους σε θέματα λειτουργίας των φορέων απεξάρτησης και θεραπείας ώστε να επιτευχθεί η απαραίτητη εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου 4139/2013 και η αποφυγή παράνομων και άδικων φυλακίσεων αποφοίτων προγραμμάτων απεξάρτησης;
2. Πώς προτίθεται το Υπουργείο να αντιμετωπίσει το γεγονός ότι στις ελληνικές φυλακές κρατείται μεγάλος αριθμός εξαρτημένων ατόμων, ενώ σε ελάχιστες λειτουργούν προγράμματα θεραπείας και απεξάρτησης τη στιγμή που η διακίνηση ναρκωτικών μέσα στη φυλακή αποτελεί μείζον ζήτημα; Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει το Υπουργείο προκειμένου να επεκταθεί και να ενισχυθεί η λειτουργία προγραμμάτων απεξάρτησης και θεραπείας εντός των σωφρονιστικών καταστημάτων, ώστε να αντιμετωπιστεί το παράδοξο να κρατούνται εξαρτημένα άτομα χωρίς δυνατότητα θεραπείας;
3. Πότε προτίθεται το Υπουργείο να ορίσει τις κατά τα ανωτέρω Επιτροπές του άρθρου 31 του Νόμου 4139/2013;

ΟΙ ΕΡΩΤΩΝΤΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Βασιλική Κατριβάνου

Σία Αναγνωστοπούλου

Άννα Βαγενά

Ιωάννα Γαϊτάνη

Ιωάννης Δέδες

Κωστής Δερμιτζάκης

Ηρώ Διώτη

Παναγιώτα Δριτσέλη

Κώστας Ζαχαριάς

Κατερίνα Ιγγλέζη

Αννέτα Καββαδία

Μαρία Κανελλοπούλου

Χρήστος Καραγιαννίδης

Θεοφάνης Κουρεμπές

Μιχάλης Κριτσωτάκης

Βασίλης Κυριακάκης

Σπύρος Λάμπας

Βασιλική Λέβα

Νίκος Μανιός

Χρήστος Μαντάς

Νίκος Μιχαλάκης